

Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігі

ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ

РЕЗИДЕНТУРА

ПАТОЛОГИЯЛЫҚ АНАТОМИЯ

(ересектердің, балалардың)

мамандығы

Астана 2010

АЛҒЫ СӨЗ

1 Медицина білімі және ғылымының инновациялық технологиялар Республикалық орталығы ӘЗІРЛЕГЕН ЖӘНЕ ҰСЫНҒАН.

2 АЛҒАШ РЕТ ЕНГІЗІЛДІ.

3 ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ 2009 ж. мемлекеттік білім беру стандартына сәйкес «Патологиялық анатомия» мамандығы бойынша резидентура үшін әзірленген.

4 ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау Министрінің м.а. 2010 жылғы 23 қарашадағы № 916 бұйрығымен бекітілген.

- 41. Закон об охране здоровья граждан Республики Казахстан, 7 июля 2006.
- 42. Закон о судебной экспертизе Республики Казахстан от 12 ноября 1997.
- 43. Постановление Правительства Республики Казахстан от 8 февраля 2005 г. № 119 «О концепции развития судебно-экспертной системы Республики Казахстан».
- 44. Уголовно-процессуальный кодекс Республики Казахстан, 2006.

12. Пермяков Н.К. «Патология реанимации и интенсивной терапии». – Москва, «Медицина», 1985.
13. Руководство по гематологии в двух томах. Под редакцией член корреспондента АМН СССР Воробьева А.И. – Москва, «Медицина», 1985.
14. Серов В.В., Лапиш К. «Морфологическая диагностика заболеваний печени», – Москва, «Медицина», 1985.
15. Струков А.И., Соловьев И.П., «Морфология туберкулеза в современных условиях». – Москва, «Медицина», 1983.
16. Хмельницкий О.К. «Патоморфологическая диагностика гинекологических заболеваний». – Санкт-Петербург, 1994.
17. Шулуто Б.И. «Патология почек». – Москва, «Медицина», 1983.
18. Журналы «Архив патологии» и периодическая научная литература.
19. Ганцев Ш.Х. «Онкология». – М., 2006. – 528 с.
20. «Общая онкология». Руководство для врачей под ред. Н.Н. Напалкова, – Л., Медицина, 1989.
21. Трапезников Н.Н., Шайн А.А. «Онкология». – М., Медицина, 1992.
22. Харченко В.П., Кузьмин И.В., «Рак легкого». – М., Медицина, 1994.
23. Клименков А.А., Патютко Ю.И. Губина Г.И. «Опухоли желудка». – М., Медицина, 1998.
24. Баженова А.П., Островцев Л.Д., Хаханашвили Г.Н. «Рак молочной железы». – М., 1985.
25. «Оперативная хирургия и топографическая анатомия» под ред. В.В. Кованова. – М, 2005.
26. «Оперативная хирургия и топографическая анатомия» под ред. Г.Е. Островерова. – М., 2005.
27. «Клиническая анатомия» И.Д. Кирпатовский, Э.Д. Смирнова. – М., 2004.
28. «Оперативная хирургия и топографическая анатомия детского возраста» под ред. Ю.Ф. Исакова, Ю.М. Лопухина. – М., Медицина, 1989.
29. Громов А.П. «Судебно-медицинское исследование трупа». – Медицина, 1991.
30. Попов В.Л. «Судебно-медицинская экспертиза», – СПб, 1997.
31. «Судебная медицина» Учебник под ред. В.П. Крюкова. – Медицина, 1998.
32. «Судебная медицина». Руководство для врачей под ред. Матышева А.А. – СПб, 1998.
33. Попов В.Л. «Судебная медицина», 2002.
34. «Практикум судебной медицины», Попов В.Л. – СПб, 2001.
35. «Руководство по судебной медицине» под ред. В.В. Томилина. – Медицина, 2001.
36. «Судебная медицина в схемах и рисунках» под ред. Пашинян Г.А. – Москва, 2004.
37. «Правила судебно-медицинской оценки тяжести вреда здоровью».
38. «Медицинская ошибка. Медико-организационные и правовые аспекты» под ред. Тимофеева И.В. – СПб, 2002.
39. Молчанов В.И. «Юридическое значение истории болезни». - 1998.
40. Уголовный Кодекс Республики Казахстан, 2006.

МАЗМҰНЫ

1. Түсіндірме жазба	6
2. Пән сағаттарының бөлінуі	8
3. Бейіндеуші пәндердің тақырыптық жоспарының үлгісі және мазмұны	9
4. Бейіндеуші серіктес пәндердің тақырыптық жоспарының үлгісі және мазмұны	17
5. Оқу және оқыту әдістері	26
6. Білімді бағалау	26
7. Клиникалық база	26
8. Ұсынылатын әдебиеттердің тізімі	27

Осы үлгілік оқу бағдарламасы Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің рұқсатынсыз көбейтілмейді және таратылмайды.

1 Түсіндірме жазба

Кіріспе:

Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау жүйесіндегі патологоанатомиялық қызмет клиникалық және патологоанатомиялық диагноздарды салыстырып қарауда клиникалық диагностика сапасын бақылау, халыққа медициналық жәрдем көрсетуде жіберілетін дәрігерлік қателіктерді және негізгі кемшіліктерді клиника-анатомиялық конференцияларда талқыға салу функциясын атқарады.

Қазіргі патологоанатомиялық қызметтің міндеті патологанатом-дәрігерін кәсіби деңгейде даярлау және патоморфологиялық зерттеулер кезінде замануи материалдық-техникалық базалармен қамтамасыз ету.

Пәннің мақсаты: соматикалық, хирургиялық, педиатриялық, акушерия-гинекологиялық, онкологиялық, жұқпалы аурулардың морфологиялық диагностикасының қазіргі әдістері бойынша патологанатомды практика жүзінде даярлау және оның теориялық білімін жетілдіруді жақсарту мақсатымен қосымша білім беру бағдарламасы негізінде сапалы патологанатом-дәрігерін клиникалық тұрғыдан тереңдетіп даярлау.

Пәннің міндеттері:

- соматикалық хирургиялық, педиатриялық, акушерия-гинекологиялық, онкологиялық, жұқпалы аурулардың морфологиялық диагностикасының қазіргі әдістерін теориялық жағынан айқындау;
- әртүрлі аурулардың нәтижесінде өлгендерге өзіндік аутопсияны жүргізу; аутопсия нәтижелеріне клиника-анатомиялық талдау жасау және патологоанатомиялық диагноз бен эпикриз құру;
- биопсия-операциялық материалдардың морфологиялық диагностикасы;
- патологоанатомиялық және есепке алу-есеп беру медициналық құжаттамаларын енгізуді үйрету.

Білім берудің түпкілікті нәтижелері

Резидент:

- денсаулық сақтау міндеттерін шешуде патологоанатомиялық қызметтің мәнін;
- патологоанатомиялық қызметтің іс-әрекетін регламенттейтін құжаттамаларда көрсетілген негізгі жағдайларды;
- адам ағзалары мен жүйелерінің анатомиясын, топографиялық анатомиясын, гистологиясын;
- жалпы және жеке патологиялық анатомияның теориялық курсының негізгі жағдайын;
- диагностикалық мәні бар патологиялық жағдайлар мен аурулардың негізгі морфологиялық көріністерін, ұқсас патологиялық процесстердің саралау диагностикасы критерийлерін;
- патологоанатомиялық диагнозды қою ережелері мен құрылымын, түрлерін;

8 Список рекомендуемой литературы

основная:

1. Патологическая анатомия под редакцией М.А. Пальцева, Н.М. Аничкова. – Москва. Медицина. 3 тома, 2001.
2. Абдуллаходжаева М.С. »Основы патологии человека». Издательство медицинской литературы имени Абу Ибн Сина, – Ташкент, 1997 г., часть 1.
3. Серов В.В., Ярыгин И.Е., Пауков В.С. «Патологическая анатомия». Атлас. Москва. «Медицина», 1986.
4. Серов В.В., Дрозд Т.Н. «Руководство к практическим занятиям по патологической анатомии», – Москва, «Медицина», 1987.
5. Серов В.В., Пальцев М.А., Ганзен Т.Н. «Руководство к практическим занятиям по патологической анатомии», – Москва, «Медицина», 1997.
6. Струков А.И., Серов В.В. «Патологическая анатомия». – Москва, «Медицина», 1997.
7. Струков А.И., Серов В.В. «Патологическая анатомия». – Москва, «Медицина», 1993.
8. Патологическая анатомия. Курс лекций. Под редакцией академика РАМН В.В. Серова, академика РАН и РАМН М.А. Пальцева. – Москва, «Медицина», 1998.
9. Общая патология человека, под редакцией А.И. Струкова, В.В. Серова, Д.С. Саркисова. – Москва, «Медицина», 1982.

дополнительная:

1. Атлас опухолей центральной нервной системы. Мацко Д.Е., Коршунов А.Г. – Санкт-Петербург, 1998.
2. Атлас опухолей человека. Головин Д.И. – Москва, «Медицина», 1975.
3. Баркаган З.И. «Геморрагические заболевания и синдромы» – Москва, «Медицина», 1988.
4. Бомаш Н.Ю. «Морфологическая диагностика заболеваний щитовидной железы», – Москва, «Медицина», 1981.
5. Вихер А.И. Атлас диагностических биопсии кожи. – Москва «Медицина», 1973.
6. Вихер А.И. «Опухолевидные образования и опухоли соединительной ткани», – Москва, «Медицина», 1977.
7. Гистологическая классификация опухолей. Международная классификация ВОЗ. – Женева, 1983.
8. Головин Д.И. «Ошибки и трудности гистологической диагностики опухолей», – Ленинград, «Медицина», 1982.
9. Колитеевский П.Ф. «Макроскопическая дифференциальная диагностика патологических процессов». – Москва. «Медицина», 1987.
10. Патологоанатомическая диагностика опухолей человека. Под редакцией Краевского Н.А. – Москва, «Медицина», 1982.
11. Патологоанатомическая диагностика опухолей человека. 2 тома. Под редакцией Краевского Н.А. – Москва, «Медицина», 1993.

9	Разбор тематических больных.
10	Санитарно-просветительная работа по профилактике подростковой беременности.
11	Санитарно-просветительная работа в школе родителей по вопросам безопасного материнства.
12	Участие в научно-практических конференциях.
13	Работа в библиотеке, Интернете.
14	Формирование портфолио слушателя резидентуры.
Итого: 90 часов	

5 Методы обучения и преподавания

Лекции: обзорные, проблемные.

Семинары и практические занятия: теоретический разбор темы, работа в малых группах, дискуссии, презентации, обратная связь, участие в патологоанатомических вскрытиях, работа с биопсийным материалом, участие в заседаниях комиссий исследования летальных исходов, участие в клинико-анатомических конференциях.

Самостоятельная работа резидента (СРР): участие в патологоанатомических вскрытиях, работа с учебно-научной литературой и контрольно-измерительными средствами, написание протоколов вскрытия, формирование портфолио.

6 Оценка знаний

Текущий и рубежный контроль: определяются обучающей организацией образования.

Итоговый контроль: экзамен, включающий тестирование/собеседование и оценку практических навыков.

7 Клиническая база

Патологоанатомическое бюро, патологоанатомические отделения, патоморфологические лаборатории (отделы) терапевтических, инфекционных, отделений стационаров, организации ПМСП (поликлиники, СВА, Замбулаторные отделения диспансеров, больниц), клинические лаборатории, приемный покой стационаров, станции скорой неотложной помощи, противотуберкулезные диспансеры.

- өлі туылған және жаңа туылған, сонымен қатар аз салмақта тірі туылған және өлі туылған нәрестелердің патологоанатомиялық зерттеулерінің ерекшеліктерін;
- акушериялық және гинекологиялық патологиялардың нәтижесінде болған өлім жағдайларын патологоанатомиялық зерттеу ерекшеліктерін;
- карантиндік инфекциялардың нәтижесінде болған өлім жағдайларын патологоанатомиялық зерттеу ерекшеліктерін;
- биопсиялық материалдың гистологиялық өңдеуі және морфологиялық талдау принциптерін;
- онкологиялық материалды патоморфологиялық зерттеу принциптерін;
- клиникалық диагностиканың сапасын бағалау критерийлерін, клиникалық және патологоанатомиялық диагноздың айырмашылық категорияларын және салыстыру принциптерін;
- ятрогениялар дәрежесін бағалау принциптері мен жіктемесін;
- ДКК және клинико-анатомиялық конференциялардың міндеттері мен қызметтерін;
- есеп беру құжаттамаларының тізімі мен құрылымын;
- мәйітті ашу реттілігін, мәйітті ашу хаттамаларын рәсімдеуді, өлім туралы дәрігерлік куәлікті толтыруды;
- патологоанатомиялық диагнозды рәсімдеу принциптерін;
- бөлімдер бойынша аурулардың морфологиялық сипаттамасын, асқынуларын, нәтижелерін;
- биопсиялық материалдарды негізгі гистологиялық, гистохимиялық, иммуно-морфологиялық бояу әдістерін, әртүрлі қоздырғыштарға бояуларды қолдануды;
- соматикалық, хирургиялық, акушерия-гинекологиялық, балалар, онкологиялық патологиялар кезінде ағзалар мен тіндердегі макро- және микроскопиялық өзгерістерді нақтылай білуі тиіс.

Резидент:

- өлім себебіне патологиялық анатомиялық диагноз қоюдағы зерттеу хаттамасын рәсімдеу ережесін, клиника-анатомиялық эпикризде танатогенезді түсіндіруді,
- клиникалық және патологоанатомиялық диагноздарды салыстырып қарауды, айырмашылық категорияларының нұсқауларына сәйкес клиникалық және патологоанатомиялық диагноздардың сәйкестігі мен айырмашылықтарын анықтауды;
- ятрогенді патологиялық процесстерді анықтау категорияларын және ятрогенияның себебін анықтауды;
- аутопсиялық, биопсиялық және операциялық материалдардың макро- және микроскопиялық сипаттамаларын беруді жүзеге асыруды;
- биопсиялық және аутопсиялық материалдарды гистологиялық зерттеу кезіндегі ағзалар мен тіндердегі патологиялық процесстерді нақтылауды;
- бактериологиялық, вирусологиялық және биохимиялық зерттеуге аутопсиялық материалды алуды жүзеге асыруды;
- негізгі ауруларға және олардың асқынуларына, қосарласқан ауруларға қойылған патологоанатомиялық диагноздарды нақтылауды;

- ісік алды процесстер мен қатерлі ісік кезіндегі морфологиялық өзгерістерді анықтауды;
- күрделілігі жағынан I-IV дәрежелі операциялық материалдар бойынша морфологиялық диагностиканы дербес өткізуді;
- Қатерсіз ісіктердің морфологиялық диагностиканы дербес өткізуді;
- Қатерлі ісіктердің морфологиялық диагностикасын дербес өткізуді;
- Клиника-анатомиялық конференцияларда патологоанатомиялық зерттеулердің нәтижелерін баяндауды үйреніп алуы қажет.

Резидент:

- ересектер мәйітін патологоанатомиялық ашуды өткізуге. Мәйітті ашу хаттамасын рәсімдеуге. Клиника-патологоанатомиялық эпикризді рәсімдеуге;
- перинатальдық кезеңдегі мәйітті патологоанатомиялық ашуға. Мәйітті ашу хаттамасын рәсімдеуге. Клиника-патологоанатомиялық эпикризді рәсімдеуге;
- балалар мәйітін (1 жастан 15 жасқа дейін) патологоанатомиялық ашуға. Мәйітті ашу хаттамасын рәсімдеуге. Клиника-патологоанатомиялық эпикризді рәсімдеуге;
- операциялық және биопсиялық материалдарға патогистологиялық зерттеу жүргізуге;
- өлім туралы дәрігерлік куәлікті және перинатальдық өлім туралы куәлікті толтыруға;
- диагноздардың категориясын және айырмашылықтарын анықтаумен бірге клиникалық және патологоанатомиялық диагноз қоюға;
- баяндамалар дайындауға және клиника-анатомиялық конференцияларды өткізуге қатысуға;
- әртүрлі соматикалық аурулар кезіндегі мәйітті патологоанатомиялық ашуға;
- гистологиялық, микробиологиялық және вирусологиялық зерттеуге материалдарды алуға;
- әртүрлі соматикалық аурулар кезінде ағзалар мен тіндердің макро- және микроскопиялық түрде сипаттауға;
- әртүрлі жұқпалы аурулар кезіндегі ағзалар мен тіндерді макро- және микроскопиялық түрде сипаттауға;
- аса қауіпті инфекциялар кезінде мәйітті ашу режиміне машықтануы қажет.

2 Пән сағаттарын бөлу

Бейіндеуші пәндер

Пән	Аудиториялық сағат			РӨЖ
	Барлығы	Дәрістер	Практикалық сабақтар	
Патологиялық анатомия - 1	396	36	360	198
Патологиялық анатомия - 2	396	36	360	198

7	Проведение очистительных и сифонных клизм у детей.
8	Подготовка докладов, презентаций на клинические и патолого-анатомические конференции.
9	Участие во врачебных обходах.
10	Разбор тематических больных.
11	Дежурства в отделении и в приемном покое.
12	Участие в научно-практических конференциях.
13	Работа в библиотеке, Интернете.
14	Формирование портфолио слушателя резидентуры.
Итого: 90 часов	
Общая хирургия	
1	Курация больных.
2	Ведение медицинской документации.
3	Участие во врачебных обходах.
4	Разбор тематических больных
5	Снятие швов с операционной раны.
6	Участие в операциях.
7	Перевязка послеоперационных больных.
8	Катетеризация мочевого пузыря у женщин и мужчин.
9	Работа в библиотеке, Интернете.
10	Участие в научно-практических конференциях.
11	Формирование портфолио слушателя резидентуры.
Итого: 108 часов	
Акушерство и гинекология	
1	Курация больных.
2	Ведение медицинской документации.
3	Участие во врачебных обходах.
4	Консультирование женщин по вопросам диагностики беременности и контрацепции в семье.
5	Взятие мазков из цервикального канала.
6	Оценка сердцебиения плода.
7	Оценка состояния новорожденного по шкале Апгар.
8	Оценка неврологического статуса, психомоторного и физического развития новорожденного.

10	Дисфункциональные состояния в гинекологии	Аменорея, гипоменструальный синдром. Ювенильные кровотечения. Синдром поликистозных яичников.
Итого: 166 часов		

4.3 Примерный план самостоятельной работы резидента (СРР)

№	Содержание СРР
Терапия	
1	Курация больных.
2	Ведение медицинской документации.
3	Измерение артериального давления и определения пульса.
4	Определение группы крови, резус-фактора, проб на совместимость крови донора и реципиента.
5	Все виды инъекций.
6	Катетеризация мочевого пузыря.
7	Проведение очистительных и сифонных клизм.
8	Подготовка докладов, презентаций на клинические и патолого-анатомические конференции.
9	Участие в консилиумах и консультациях других отделений.
10	Участие во врачебных обходах.
11	Разбор тематических больных.
12	Дежурства в отделении и в приемном покое.
13	Участие в научно-практических конференциях.
14	Работа в библиотеке, Интернете.
15	Формирование портфолио слушателя резидентуры.
	Итого: 108 часов
Педиатрия	
1	Курация больных.
2	Ведение медицинской докумен-тации.
3	Измерение артериального давления и определения пульса.
4	Определение группы крови, резус-фактора, проб на совместимость крови донора и реципиента.
5	Все виды инъекций.
6	Катетеризация мочевого пузыря у детей.

Патологиялық анатомия - 3	396	36	360	198
Гистология	396	36	360	198
Сағаттардың жалпы саны	1584	144	1440	792

Бейіндеуші шектес пәндер

Пән	Аудиториялық сағат			РӨЖ
	Барлығы	Дәрістер	Практикалық сабақтар	
Терапия	216	18	198	108
Педиатрия	180	14	166	90
Жалпы хирургия	216	18	198	108
Акушерия және гинекология	180	14	166	90
Сағаттардың жалпы саны	792	64	728	240

3 Бейіндеуші пәндердің тақырыптық жоспарының үлгісі және мазмұны

3.1 Дәрістердің тақырыптық жоспарының үлгісі

№	Тақырыбы
Патологиялық анатомия - 1	
1	Денсаулық сақтау жүйесіндегі патологоанатомиялық қызмет. Аурулардың дүниежүзілік жіктемесі.
2	Зақымдану морфологиясы: дистрофиялар, некроздар.
3	Қанайналым бұзылыстары.
4	Қабыну: продуктивті, экссудативті, иммунды.
5	Иммундық тапшылық синдромының морфологиялық негіздері.
6	Компенсаторлық-бейімделу механизмдері. Регенераторлық процесстердің морфологиялық көріністері.
7	Онкопатологияға кіріспе.
8	Сүйек-бұлшықет жүйесінің аурулары.
Барлығы: 36 сағат	
Патологиялық анатомия - 2	
1	Жүрек-қантамыр жүйесі ауруларының патологиялық анатомиясы.
2	Дәнекер тіннің жүйелік дезорганизациясымен байланысты аурулар.

3	Тыныс алу ағзалары ауруларының патологиялық анатомиясы.
4	Эндокриндік аурулардың патологиялық анатомиясы.
5	Бүйрек ауруларының патологиялық анатомиясы.
Барлығы: 36 сағат	
Патологиялық анатомия - 3	
1	Асқорыту жүйесі ауруларының патологиялық анатомиясы.
2	Бауыр мен өт жолдары ауруларының патологиялық анатомиясы.
3	Респираторлы вирустық инфекциялардың патологиялық анатомиясы. Ауа-тамшы жолымен берілетін бактериялы және ішектік инфекциялардың патологиялық анатомиясы.
4	Сепсистің патологиялық анатомиясы.
5	АИТВ инфекциясының клиника-морфологиялық белгілері. Венерологиялық аурулардың патологиялық анатомиясы.
6	Туберкулездің патологиялық анатомиясы.
7	Жүктілік, босану және босанудан кейінгі кезеңдердегі аурулардың патологиялық анатомиясы. Ана өлімі туралы түсінік. Перинатальдық патологияның патологиялық анатомиясы. Құрсақтық инфекция.Туа біткен ақаулар. Іштегі нәресте мен жаңа туылған нәресте ауруларының патологиялық анатомиясы.
8	Реанимацияның және интенсивті патологияның патологиялық анатомиясы.
Барлығы: 36 сағат	
Гистология	
1	Цитология. Жасуша құрылымының жалпы құрылымдық жүйесі.
2	Жалпы эмбриология.
3	Жалпы гистология.
4	Жеке гистология.
Барлығы: 36 сағат	

8	Экстренная хирургическая патология	Предоперационный период, тактика врача при госпитализации больного с экстренной хирургической патологией. Мониторинг за состоянием больных в послеоперационном периоде.
Итого: 198 часов		
Акушерство и гинекология		
1	Физиологические роды	Ведение физиологических родов, биомеханизм родов при затылочных предлежаниях. Осложнения во время родов и их прогноз. Акушерская тактика.
2	Клинический узкий таз	Клинический узкий таз. Методы диагностики, лечения, определения показаний для оперативного родоразрешения.
3	Доказательная медицина в акушерстве и гинекологии	Основы доказательной медицины в акушерстве и гинекологии.
4	Микрохирургия в акушерстве и гинекологии	Понятие о микрохирургии. Нанотехнологии в медицине и в акушерстве и гинекологии.
5	Беременность и роды	Принципы, диагностика, течение и ведение беременности. Ведение родов. Исходы для матери и ребенка.
6	Родовой травматизм матери	Родовой травматизм матери. Аномалии родовой деятельности. Дородовое излитие околоплодных вод. Акушерские кровотечения.
7	Гипоксия плода	Острая гипоксия плода. Асфиксия и родовая травма плода и новорожденных. Родоразрешающие операции.
8	Гинекологическая патология	Организация работы гинекологического стационара. Клиника, диагностика, дифференциальная диагностика, методы оперативного и консервативного лечения типичных и редких, трудных в диагностическом плане заболеваний. Выбор метода оперативного лечения, техника выполнения оперативных вмешательств. Современные принципы предоперационной подготовки экстренных и хронических гинекологических больных. Особенности у подростков, пожилых, беременных.
9	Лабораторная и инструментальная диагностика в акушерстве и гинекологии	Выбор методов лабораторной и инструментальной диагностики. Интерпретация полученных результатов.

12	Неотложная помощь при несчастных случаях	Алгоритм диагностики и протоколы неотложной помощи при несчастных случаях в педиатрии: утопление, электротравма, отморожения, солнечный и тепловой удар, укусы насекомых, змей, животных.
13	Общеклинические и специальные лабораторные исследования в педиатрии	Клинико-диагностическое значение исследования общего клинического анализа крови, гемостаза, кислотно-щелочного равновесия (КЩР), электролитного баланса, метаболитов белкового, углеводного и липидного обмена в педиатрии. Интерпретация общеклинических, лабораторных исследований в педиатрии.
Итого: 166 часов		
Общая хирургия		
1	Основы законодательной базы в РК	Организация хирургической службы в РК. Амбулаторная хирургическая служба.
2	Современные принципы хирургии	Современные принципы асептики, антисептики. Хирургическая операция, виды. Инновационные методы оперативного лечения. Эндовидео-хирургия, телемедицина. Десмургия. Общее и местное обезболивание.
3	Травма	Общее действие травмы на организм. Шок, коллапс, терминальное состояние. Травматический токсикоз. Лечение ожогов и отморожений. Электротравмы. Современные принципы лечения ран.
4	Кровотечение	Кровотечение. Современные принципы борьбы с кровотечением и его последствиями. Переливание крови.
5	Хирургические инфекции	Хирургическая инфекция, профилактика и лечение. Синдром системного воспалительного ответа на инфекцию (SIRS). Лечебная тактика при нозокомиальной, анаэробной инфекции.
6	Расстройства кровообращения	Острые и хронические расстройства кровообращения. Тактика введения больного при острых тромбозах и эмболиях.
7	Пороки развития	Диагностика и лечение пороков развития.
	Опухоли	Основные принципы диагностики и лечения опухолей.

3.2 Практикалық сабақтардың тақырыптық жоспарының үлгісі және мазмұны

№	Тақырыбы	Мазмұны
Патологиялық анатомия - 1		
1	Патологоанатомиялық қызмет. Патологоанатомиялық диагноз және эпикриз	Денсаулық сақтау жүйесіндегі патологиялық қызметтің рөлі, орны және құрылымы. Патологоанатомиялық диагноз түрлері мен құрылымы. Аурулардың дүниежүзілік жіктелімі. Мәйітті патологиялық ашудың хаттамасы. Танатогенез. Клиника-патологоанатомиялық эпикризді рәсімдеу принциптері. Клиникалық және патологоанатомиялық диагноздарды салыстыру айырма-шылық категориялары.
2	Дистрофиялар, некроздар	Зақымдану морфологиясы: дистрофиялар, некроздар. Апоптоз. Инфаркттар.
3	Қанайналым бұзылыстары	Қанайналым бұзылыстары: толыққандылық, стаз, қан кету. ЖТҚҰ синдромы. Шок. Морфологиялық көріністері.
4	Қабыну: продуктивті, экссудативті, иммундық	Продуктивті қабыну. Спецификалық және бейспецификалық гранулемалардың морфологиялық нұсқалары. Иммундық қабыну: иммунды және иммунды емес гранулемалар туралы түсінік.
5	Аутопсия, биопсия	Операциялық және биопсиялық материалдарды морфологиялық зерттеу техникасы. Биопсиялар мен биопсиялық материалдар бойынша патологоанатомиялық нәтижелердің түрлері. Бактериологиялық зерттеуге материалдар алу.
6	Иммунды тапшылық синдромы	Иммунды тапшылық синдромының морфологиялық негіздері. Гиперэргиялық жағдайдың патоморфологиясы (аллергия, аутоиммунды жағдай).
7	Компенсаторлы-бейімделу процесстері	Компенсаторлы-бейімделу процесстері. Метаплазиядағы регенераторлы процесстердің морфологиялық көріністері. Гипертрофия мен атрофияның морфологиясы. Дисплазиялар мен метаплазиялар.
8	Онкопатология	Ісіктер жіктелімінің принциптері. Гемобластоздар. Лейкоздар мен лимфомалардың патоморфологиясы. Трепанобиопсия. Эндоцервикоз, жатыр фибромиомасы, қуықасты безінің аденомасы. Безді-кисталы аурулар және сүт безінің ісігі. Операциядан кейінгі материалды патологоанатомиялық зерттеу.

9	Сүйек-бұлшықет жүйесінің аурулары	Сүйек-бұлшықет жүйесінің аурулары.
Барлығы: 360 сағат		
Патологиялық анатомия - 2		
1	Жүрек-қантамыр жүйесінің аурулары	Атеросклероз және артериальды гипертензия: патологиялық анатомиясы, жіктелуі, асқынулары, нәтижесі. Жүректің жіті ишемиялық ауруы: патологиялық анатомиясы, жіктелуі, асқынулары, нәтижесі. Жүректің созылмалы ишемиялық ауруы: жіктелуі, морфологиялық сипаттамасы, нәтижесі, болжамы.
2	Дәнекер тінінің жүйелік дезорганизациясымен байланысты аурулар	Ревматизм: патологиялық анатомиясы, жіктелуі, асқынулары, нәтижесі. Жүйелі қызылжегі: патологиялық анатомиясы, асқынулары, нәтижесі. Ревматоид артриті: патологиялық анатомиясы, асқынулары, нәтижесі. Склеродермия: патологиялық анатомиясы, асқынулары, нәтижесі.
3	Тыныс алу ағзаларының аурулары	Тыныс алу ағзалары ауруларының патологиялық анатомиясы. Жіктелуі. Жоғарғы тыныс алу ағзаларының жіті респираторлы аурулары: патологиялық анатомиясы, жіктелуі, асқынулары, нәтижесі. Жіті бронхиттер: патологиялық анатомиясы, жіктелуі, асқынулары, нәтижесі. Жіті пневмониялар: патологиялық анатомиясы, жіктелуі, асқынулары, нәтижесі. Интерстициальдық пневмониялар: патологиялық анатомиясы, жіктелуі, асқынулары, нәтижесі. Өкпенің созылмалы обструктивті аурулары: патологиялық анатомиясы, жіктелуі, асқынулары, нәтижесі. Бронхоэктаз ауруы: патологиялық анатомиясы, жіктелуі, асқынулары, нәтижесі. Өкпе ісіктері: патологиялық анатомиясы, жіктелуі, асқынулары, нәтижесі. Пневмокониоздар. Өкпе-жүрек.
4	Эндокриндік және экзокриндік аурулар	Қантты диабет: патологиялық анатомиясы, асқынулары, нәтижесі.

4	Пульмонология в педиатрии	Пульмонология: диагностика, дифференциальная диагностика, лечение, профилактика типичных и редко встречающихся, трудных для диагностики заболеваний в педиатрии, вопросы онкологических заболеваний и доказательной медицины.
5	Гастроэнтерология в педиатрии	Гастроэнтерология: диагностика, дифференциальная диагностика, лечение, профилактика типичных и редко встречающихся, трудных для диагностики заболеваний в педиатрии, вопросы онкологических заболеваний и доказательной медицины.
6	Нефрология в педиатрии	Нефрология: диагностика, дифференциальная диагностика, лечение, профилактика типичных и редко встречающихся, трудных для диагностики заболеваний в педиатрии, вопросы онкологических заболеваний и доказательной медицины.
7	Аллергология с клинической иммунологией в педиатрии	Аллергология с клинической иммунологией: диагностика, дифференциальная диагностика, лечение, профилактика типичных и редко встречающихся, трудных для диагностики заболеваний в педиатрии, вопросы онкологических заболеваний и доказательной медицины.
8	Эндокринология в педиатрии	Эндокринология: диагностика, дифференциальная диагностика, лечение, профилактика типичных и редко встречающихся, трудных для диагностики заболеваний в педиатрии, вопросы онкологических заболеваний и доказательной медицины.
9	Гематология в педиатрии	Гематология: диагностика, дифференциальная диагностика, лечение, профилактика типичных и редко встречающихся, трудных для диагностики заболеваний в педиатрии, вопросы онкологических заболеваний и доказательной медицины.
10	Особенности патологии у детей	Особенности патологического процесса у новорожденных, детей в различные возрастные периоды.
11	Неотложные состояния в педиатрии	Тактика врача при неотложных состояниях на госпитальном этапе в педиатрии – постановка диагноза, проведение реанимационных мероприятий, профилактика осложнений основного заболевания.

8	Гематология	Гематология: диагностика, дифференциальная диагностика, лечение, профилактика типичных и редко встречающихся, трудных для диагностики болезней, вопросы онкологических заболеваний и доказательной медицины.
9	Особенности введения подростков, беременных и лиц пожилого возраста.	Особенности введения подростков, беременных и лиц пожилого возраста.
10	Неотложные состояния в терапии	Тактика врача при неотложных состояниях на госпитальном этапе – постановка диагноза, проведение реанимационных мероприятий, профилактика осложнений основного заболевания.
11	Неотложная помощь при несчастных случаях	Алгоритм диагностики и протоколы неотложной помощи при несчастных случаях: утопление, электротравма, отморожения, солнечный и тепловой удар, укусы насекомых, змей, животных.
12	Интерпретация общеклинических, лабораторных исследований.	Клинико-диагностическое значение исследования общего клинического анализа крови, гемостаза, кислотно-щелочного равновесия (КЩР), электролитного баланса, метаболитов белкового, углеводного и липидного обмена. Интерпретация общеклинических, лабораторных исследований.
13	Диетотерапия	Диетотерапия. Экспертиза трудоспособности.
Итого: 198 часов		
Педиатрия		
1	Основы законодательной базы в РК	Организация медицинской помощи детям в РК.
2	Кардиология в педиатрии	Кардиология: диагностика, дифференциальная диагностика, лечение, профилактика типичных и редко встречающихся, трудных для диагностики заболеваний в педиатрии, вопросы онкологических заболеваний и доказательной медицины.
3	Ревматология в педиатрии	Ревматология: диагностика, дифференциальная диагностика, лечение, профилактика типичных и редко встречающихся, трудных для диагностики заболеваний в педиатрии, вопросы онкологических заболеваний и доказательной медицины.

		Диабеттік макро- және микроангиопатиялардың асқынулары мен нәтижелері. Диабеттік комалар: патологиялық анатомиясы, асқынулары, нәтижесі. Ұйқыбез ісіктері: патологиялық анатомиясы, жіктесі, асқынулары, нәтижесі. Қуықастыбездің қабынуы және ісіктері: патологиялық анатомиясы, жіктесі, асқынулары, нәтижесі. Гипофиз бен бүйрекүстібездердің аденомаларымен байланысты синдромдар морфологиясы.
5	Бүйрек аурулары	Бүйрек ауруларының патологиялық анатомиясы. Жіктесі. Бүйрек функциясының жіті жеткіліксіздігі (шок бүйрек) морфологиясы. Тубулоинтерстициальды нефриттер туралы түсінік. Жіті және созылмалы пиелонефрит: патологиялық анатомиясы, асқынулары, нәтижесі. Гломерулонефрит: патологиялық анатомиясы, жіктесі, асқынулары, нәтижесі. Бүйрек функциясының созылмалы жеткіліксіздігі. Нефросклероз: патологиялық анатомиясы, асқынулары, нәтижесі. Несепар мен бүйрек дамуының туа біткен ақаулары. Бүйрек ісіктері: патологиялық анатомиясы, жіктесі, асқынулары, нәтижесі.
Барлығы: 360 сағат		
Патологиялық анатомия - 3		
1	Асқорыту жүйесі аурулары	Өңеш аурулары: патологиялық анатомиясы, жіктесі, асқынулары, нәтижесі. Жіті және созылмалы гастриттер: патологиялық анатомиясы, жіктесі, асқынулары, нәтижесі. Ойықжара ауруы: патологиялық анатомиясы, жіктесі, асқынулары, нәтижесі. Жіті және созылмалы ойықжара, ойықжара ауруының асқынулары, ойықжара-обыр. Патологиялық анатомиясы. Крон ауруы, бейспецификалық ойықжаралы колит: патологиялық анатомиясы, жіктесі, асқынулары, нәтижесі. Аппендициттер: патологиялық анатомиясы, жіктесі, асқынулары, нәтижесі.

2	Бауыр мен өт жолдары аурулары	Жіті және созылмалы гепатоздар. Гепатиттер: патологиялық анатомиясы, жіктемесі, асқынулары, нәтижесі. Бауыр циррозы: патологиялық анатомиясы, жіктемесі, асқынулары, нәтижесі. Порталды гипертензия: патологиялық анатомиясы, жіктемесі, асқынулары, нәтижесі. Өт-тас аурулары: патологиялық анатомиясы, жіктемесі, асқынулары, нәтижесі. Холециститтер, холангиттер: патологиялық анатомиясы, жіктемесі, асқынулары, нәтижесі. Механикалық сарғаю: патологиялық анатомиясы, жіктемесі, асқынулары, нәтижесі. Гепаторенальды синдром: патологиялық анатомиясы, жіктемесі, асқынулары, нәтижесі. Бауыр ісіктері: патологиялық анатомиясы, жіктемесі, асқынулары, нәтижесі.
3	Жұқпалы аурулар	Инфектология. Инфекциялық процесстің даму заңдылықтары. Респираторлы вирусты инфекциялар: патологиялық анатомиясы, жіктемесі, асқынулары, нәтижесі. Ауа-тамшы жолымен берілетін бактериялы инфекциялар: патологиялық анатомиясы, жіктемесі, асқынулары, нәтижесі. Ішектің бактериялы аурулары: патологиялық анатомиясы, жіктемесі, асқынулары, нәтижесі. Сепсис: патологиялық анатомиясы, жіктемесі, асқынулары, нәтижесі. АИТВ – инфекциясының клиника-морфологиялық белгілері.
4	Туберкулез	Туберкулез: патологиялық анатомиясы, жіктемесі, асқынулары, нәтижесі. Ілкі туберкулездің, салдарлық және гематогенді туберкулездің жеке формаларының патологиялық анатомиясы. Асқынулары, нәтижесі.
5	Венерологиялық аурулар	Біріншілік, екіншілік және үшіншілік мерездің морфологиялық көріністері.
6	Жүктілік, босану және босанудан кейінгі кезеңдердегі патология	Жатырдан тыс жүктілік және жүктілікті ұзу: патологиялық анатомиясы, жіктемесі, асқынулары, нәтижесі. Плаценталық қанайналымның жіті және созылмалы патоморфологиясы.

4.2 Примерный тематический план и содержание семинаров и практических занятий

№	Тема	Содержание
Терапия		
1	Кардиология	Кардиология: диагностика, дифференциальная диагностика, лечение, профилактика типичных и редко встречающихся, трудных для диагностики болезней, вопросы онкологических заболеваний и доказательной медицины.
2	Ревматология	Ревматология: диагностика, дифференциальная диагностика, лечение, профилактика типичных и редко встречающихся, трудных для диагностики болезней, вопросы онкологических заболеваний и доказательной медицины.
3	Пульмонология	Пульмонология: диагностика, дифференциальная диагностика, лечение, профилактика типичных и редко встречающихся, трудных для диагностики болезней, вопросы онкологических заболеваний и доказательной медицины.
4	Гастроэнтерология	Гастроэнтерология: диагностика, дифференциальная диагностика, лечение, профилактика типичных и редко встречающихся, трудных для диагностики болезней, вопросы онкологических заболеваний и доказательной медицины.
5	Нефрология	Нефрология: диагностика, дифференциальная диагностика, лечение, профилактика типичных и редко встречающихся, трудных для диагностики болезней, вопросы онкологических заболеваний и доказательной медицины.
6	Аллергология с клинической иммунологией	Аллергология с клинической иммунологией: диагностика, дифференциальная диагностика, лечение, профилактика типичных и редко встречающихся, трудных для диагностики болезней, вопросы онкологических заболеваний и доказательной медицины.
7	Эндокринология	Эндокринология: диагностика, дифференциальная диагностика, лечение, профилактика типичных и редко встречающихся, трудных для диагностики болезней, вопросы онкологических заболеваний и доказательной медицины.

5	Актуальные проблемы гастроэнтерологии в педиатрии.
6	Актуальные проблемы аллергологии с клинической иммунологией в педиатрии.
7	Актуальные проблемы нефрологии в педиатрии.
8	Актуальные проблемы гематологии в педиатрии.
9	Актуальные проблемы эндокринологии в педиатрии.
10	Особенности патологии у детей.
11	Неотложные состояния в педиатрии.
Итого: 14 часов	
Общая хирургия	
1	Организация хирургической службы в РК. Амбулаторная хирургическая служба.
2	Современные принципы асептики, антисептики. Инновационные методы оперативного лечения. Эндовидеохирургия, телемедицина. Десмургия. Общее и местное обезболивание.
3	Травмы. Шок, коллапс, терминальное состояние. Травматический токсикоз.
4	Кровотечение. Современные принципы борьбы с кровотечением и его последствиями. Переливание крови.
5	Ожоги и отморожения . Электротравмы. Современные принципы лечения ран.
6	Хирургические инфекции.
7	Острые и хронические расстройства кровообращения.
8	Пороки развития, диагностика и лечение
9	Основные принципы диагностики и лечения опухолей.
Итого: 18 часов	
Акушерство и гинекология	
1	Организация акушерско-гинекологической службы в РК. Охрана материнства и детства.
2	Роды: физиологические и патологические.
3	Понятие о микрохирургии. Нанотехнологии в медицине и в акушерстве и гинекологии.
4	Аномалии родовой деятельности. Родовой травматизм матери.
5	Острая гипоксия плода. Родовая травма плода и новорожденного.
6	Гинекологические заболевания.
7	Дисфункциональные состояния в гинекологии. Ювенильные кровотечения. Заболевания яичников.
Итого: 14 часов	

		Ана өлімі туралы түсінік. Мәйітті ашу техникасы. Ана өлімі жағдайларын клиника-анатомиялық талдау жүргізу ережелері. Өлі туылу туралы түсінік. Кенеттен өлу синдромы. Туу кезіндегі жарақаттар, өлім себептері.
7	Іштегі нәресте мен жаңа туылған нәресте ауруларының патологиялық анатомиясы	Іштегі нәресте мен жаңа туылған нәресте ауруларының патологиялық анатомиясы: жіктелмесі. Перинатальды патология: патологиялық анатомия, жіктелмесі, асқинулары, нәтижесі. Іштегі нәресте мен жаңа туылған нәресте мәйітін ашу техникасы. Құрсақтық инфекциялар. Дамудың туа біткен ақаулары.
8	Ятрогенді патология	Ятрогенді патология. Ятрогения категориялары.
9	Реанимацияның және интенсивті терапияның патологиясы	Реанимацияның және интенсивті терапияның патологиясы.
Барлығы: 360 сағат		
Гистология		
1	Гистологияның жалпы мәселелері	Адам тіндері, ағзалары мен жасушаларының құрылымдық заңдылықтары туралы гистология, цитология, эмбриология ғылымдары, олардың морфологиядағы орны.
2	Цитология	Цитология: ағзаның құрылымдық-қызметтік бірлігі - жасуша туралы түсінік, жасушаның жалпы құрылымдық жүйесі.
3	Жалпы эмбриология	Жалпы эмбриология: эмриологияның медицинадағы маңызы, жыныс жасушалары, адамның эмбриональды дамуындағы негізгі кезеңдер.
4	Жалпы гистология	Жалпы гистология. Тіндер ұғымын анықтау: эпителиальды, дәнекер, бұлшықеттік, нерв тіндері.
5	Жеке гистология	Жеке гистология. Әртүрлі ағзалардың даму кезіндегі тіндердің ерекшеліктері.
Барлығы: 360 сағат		

3.3. Резиденттің өзіндік жұмысы (РӨЖ) жоспарының үлгісі

№	РӨЖ мазмұны
Патологиялық анатомия - 1, 2, 3	
1	Ересектер мәйітін патологоанатомиялық тұрғыдан ашу. Мәйітті ашу хаттамасын рәсімдеу. Клиника-патологоанатомиялық эпикризді рәсімдеу.
2	Перинатальды кезеңде өлген нәресте мәйітін ашуды патологоанатомиялық жүргізу. Мәйітті ашу хаттамасын рәсімдеу. Клиника-патологоанатомиялық эпикризді рәсімдеу.
3	Өлген балалардың (1жастан 15 жасқа дейін) мәйітін патологиялық тұрғыдан ашу. Мәйітті ашу хаттамасын рәсімдеу. Клиника-патологоанатомиялық эпикризді рәсімдеу.
4	Биопсиялық және аутопсиялық алынған материалға гистологиялық зерттеу өткізу.
5	Алынған материалға микробиологиялық және вирусологиялық зерттеу өткізу.
6	Операциялық және биопсиялық материалдардың блок-препараттарына патогистологиялық зерттеу жүргізу.
7	Әртүрлі соматикалық патология кезіндегі тіндер мен ағзалардағы макро- және микроскопиялық өзгерістеріне сипаттама беру.
8	Перинатальды өлім туралы, өлім туралы дәрігерлік куәлікті толтыру.
9	Клиникалық және патологоанатомиялық диагноздарды категориялары мен айрмашылық себептерін анықтай отырып салыстыру. Клиника-анатомиялық конференцияны дайындау және жүргізу.
10	Есепке алу – есеп беру құжаттармаларын дайындау.
11	Өлім-жітім нәтижелерін зерттеу комиссиясының отырысына қатысу.
12	Клиника-анатомиялық конференцияларға қатысу.
13	Кітапханаларда, ғаламторда жұмыс істеу.
14	Резидентура тыңдаушысының портфолиосын құру.
	Барлығы: 594 сағат
Гистология	
1	Гистологиялық зерттеу үшін материал алу.
2	Гистологиялық препаратты дайындау. Зерттеу үшін гистологиялық препаратты дайындау.
3	Жалпы гистологияның барлық бөлімдерінің гистологиялық препараттарымен жұмыс істеу.
4	Жеке гистологияның барлық бөлімдерінің гистологиялық препараттарымен жұмыс істеу.

5	Интерпретация результатов гистологического исследования.
6	Участие в научно-клинических конференциях.
7	Работа в библиотеке, Интернете.
8	Формирование портфолио слушателя резидентуры.
	Итого: 198 часов

4 Примерный тематический план и содержание профилирующих смежных дисциплин

4.1 Примерный тематический план лекций

№	Тема
Терапия	
1	Организация медицинской помощи в РК.
2	Актуальные проблемы кардиологии.
3	Актуальные проблемы ревматологии.
4	Актуальные проблемы пульмонологии.
5	Актуальные проблемы гастроэнтерологии.
6	Актуальные проблемы нефрологии.
7	Актуальные проблемы аллергологии.
8	Актуальные проблемы эндокринологии.
9	Актуальные проблемы гематологии.
10	Неотложные состояния в терапии.
11	Особенности патологического процесса у новорожденных, детей в различные возрастные периоды.
12	Интерпретация общеклинических, лабораторных исследований.
13	Диетотерапия.
14	Экспертиза нетрудоспособности.
	Итого: 18 часов
Педиатрия	
1	Организация медицинской помощи детям в РК.
2	Актуальные проблемы кардиологии в педиатрии.
3	Актуальные проблемы ревматологии в педиатрии.
4	Актуальные проблемы пульмонологии в педиатрии.

3.3 Примерный план самостоятельной работы резидента (СРР)

№	Содержание СРР
Патологическая анатомия – 1, 2, 3	
1	Проведение патологоанатомического вскрытия взрослого. Оформление протокола вскрытия. Оформление клинико-патологоанатомического эпикриза.
2	Проведение патологоанатомического вскрытия умершего в перинатальном периоде. Оформление протокола вскрытия. Оформление клинико-патологоанатомического эпикриза.
3	Проведение патологоанатомического вскрытия умерших детей (от 1 года до 15 лет). Оформление протокола вскрытия. Оформление клинико-патологоанатомического эпикриза.
4	Проведение заорабиопсийного и аутопсийного материала для гистологического исследования.
5	Проведение заора материала для микробиологического и вирусологического исследований.
6	Проведение патогистологических исследований блок-препаратов операционного и биопсийного материала.
7	Описание макро- и микроскопических изменений в органах и тканях при различной соматической патологии.
8	Заполнение врачебных свидетельств о смерти, свидетельств о перинатальной смертности.
9	Сопоставление клинического и патологоанатомического диагноза с определением категории и причины расхождения диагноза. Подготовка и проведение клинико-анатомической конференции.
10	Подготовка отчетно-учетной документации.
11	Участие в заседаниях комиссий исследования летальных исходов.
12	Участие в клинико-анатомических конференциях.
13	Работа в библиотеке, Интернете.
14	Формирование портфолио слушателя резидентуры.
Итого: 594 часов	
Гистология	
1	Проведение заора материала для гистологического исследования.
2	Приготовление гистологического препарата. Проведение подготовки гистологического препарата для исследования.
3	Работа с гистологическими препаратами по всем разделам общей гистологии
4	Работа с гистологическими препаратами по всем разделам частной гистологии

5	Гистологиялық зерттеудің нәтижелерін түсіндіру.
6	Ғылыми-клиникалық конференцияларға қатысу.
7	Ғаламторда, кітапханаларда жұмыс істеу.
8	Резидентура тыңдаушысының портфолиосын құру.
Барлығы: 198 сағат	

4 Бейіндеуші шектес пәндердің тақырыптық жоспарының үлгісі және мазмұны

4.1 Дәрістердің тақырыптық жоспарының үлгісі

№	Тақырыбы
Терапия	
1	ҚР медициналық жәрдемді ұйымдастыру.
2	Кардиологияның өзекті мәселелері.
3	Ревматологияның өзекті мәселелері.
4	Пульмонологияның өзекті мәселелері.
5	Гастроэнтерологияның өзекті мәселелері.
6	Нефрологияның өзекті мәселелері.
7	Аллергологияның өзекті мәселелері.
8	Эндокринологияның өзекті мәселелері.
9	Гематологияның өзекті мәселелері.
10	Терапиядағы шұғыл жағдайлар.
11	Әртүрлі жастағы балалардағы, жана туылған нәрестелердегі патологиялық процесстің ерекшеліктері.
12	Жалпы клиникалық, зертханалық зерттеу нәтижелерін түсіндіру.
13	Емдәммен емдеу.
14	Еңбекке жарамсыздықты сараптау.
Барлығы: 18 сағат	
Педиатрия	
1	ҚР балаларға медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру.
2	Педиатриядағы кардиологияның өзекті мәселелері.
3	Педиатриядағы ревматологияның өзекті мәселелері.
4	Педиатриядағы пульмонологияның өзекті мәселелері.

5	Педиатриядағы гастроэнтерологияның өзекті мәселелері.
6	Педиатриядағы клиникалық иммунология мен аллергологияның өзекті мәселелері.
7	Педиатриядағы нефрологияның өзекті мәселелері.
8	Педиатриядағы гематологияның өзекті мәселелері.
9	Педиатриядағы эндокринологияның өзекті мәселелері.
10	Балалардағы патологияның ерекшеліктері.
11	Педиатриядағы жедел жағдайлар.
Барлығы: 14 сағат	
Жалпы хирургия	
1	ҚР хирургиялық қызметті ұйымдастыру. Амбулаториялық хирургиялық қызмет.
2	Асептика мен антисептиканың қазіргі принциптері. Операциялық емдеудің инновациялық әдістері. Эндовидеохирургия, телемедицина, десмургия. Жалпы және аумақтық жансыздандыру.
3	Жарақаттар. Шок, коллапс, актық жағдай. Жарақаттық токсикоз.
4	Қан кету. Қан кету және оның салдарымен күресудің қазіргі принциптері. Қан құю.
5	Күйіктер және үсіктер. Электрлік жарақаттар. Жараны емдеудің қазіргі принциптері.
6	Хирургиялық инфекциялар.
7	Жіті және созылмалы қанайналым бұзылыстары.
8	Даму ақауларының диагностикасы мен емі.
9	Ісіктерді диагностикалаудың және емдеудің негізгі принциптері.
Барлығы: 18 сағат	
Акушерия және гинекология	
1	ҚР акушерия-гинекологиялық қызметті ұйымдастыру. Ана мен баланы қорғау.
2	Физиологиялық және патологиялық босанулар.
3	Микрохирургия туралы түсінік. Медицина, акушерия және гинекологиядағы нанотехнологиялар.
4	Босану әрекетіндегі аномалиялар. Ананың босану кезінде жарақат алуы.
5	Іштегі нәрестенің жіті гипоксиясы. Іштегі нәрестенің және жаңа туылған нәрестенің туылу кезінде жарақат алуы.
6	Гинекологиялық аурулар.
7	Гинекологиядағы дисфункциялық жағдайлар. Кәмелетке жетпеген жасөспірімдерден қан кету. Анабез аурулары.
Барлығы: 14 сағат	

		Понятие о материнской смерти. Техника вскрытия. Правила проведения клинико-анатомического разбора случаев материнской смерти. Синдром внезапной смерти. Родовые травмы, причины смерти.
7	Патологическая анатомия болезней плода и новорожденных	Патологическая анатомия болезней плода и новорожденных: классификация, патологическая анатомия. Перинатальная патология: патологическая анатомия, классификация, осложнения, исход. Техника вскрытия плодов и новорожденных. Понятие о мертворожденности. Внутриутробные инфекции. Врожденные пороки развития.
8	Ятрогенная патология	Ятрогенная патология. Категория ятрогений.
9	Патология реанимаций и интенсивной терапии	Патология реанимаций и интенсивной терапии.
Итого: 360 часов		
Гистология		
1	Общие вопросы гистологии	Гистология, цитология, эмбриология, как наука о закономерностях тонкой структурной организации и развитии клеток, тканей и органов человека, ее место в морфологии.
2	Цитология	Цитология: понятие о клетках, как мельчайшей структурно-функциональной единицы организма, общая структурная система строения клетки.
2	Общая эмбриология	Общая эмбриология: значение эмбриологии в медицине, половые клетки, основные стадии эмбрионального развития человека.
3	Общая гистология	Общая гистология. Определение понятия тканей: эпителиальные, соединительные, мышечные, нервные ткани.
4	Частная гистология	Частная гистология. Особенности тканей, возникающих в результате их специализации в различных органах.
Итого: 360 часов		

2	Болезни печени и желчевыводящих путей	Острые и хронические гепатозы. Гепатиты: патологическая анатомия, классификация, осложнения, исход. Цирроз печени: патологическая анатомия, классификация, осложнения, исход. Портальная гипертензия: патологическая анатомия, осложнения, исход. Желчекаменная болезнь: патологическая анатомия, классификация, осложнения, исход. Холециститы, холангиты: патологическая анатомия, классификация, осложнения, исход. Механическая желтуха: патологическая анатомия, классификация, осложнения, исход. Гепаторенальный синдром: патологическая анатомия, классификация, осложнения, исход. Опухоли печени: патологическая анатомия, классификация, осложнения, исход.
3	Инфекционные заболевания	Инфектология. Закономерности развития инфекционного процесса. Респираторные вирусные инфекции: патологическая анатомия, классификация, осложнения, исход. Воздушно-капельные бактериальные инфекции: патологическая анатомия, классификация, осложнения, исход. Бактериальные кишечные инфекции: патологическая анатомия, классификация, осложнения, исход. Сепсис: патологическая анатомия, классификация, осложнения, исход. Клинико-морфологические проявления ВИЧ-инфекции.
4	Туберкулез	Туберкулез: патологическая анатомия, классификация, осложнения, исход. Патологическая анатомия первичного туберкулеза и отдельных форм гематогенного и вторичного туберкулеза. Осложнения, исход.
5	Венерические болезни	Морфологические проявления первичного, вторичного, третичного сифилиса.
6	Патология беременности, родов, послеродового периода	Внематочная беременность и прерывания беременности: патологическая анатомия, классификация, осложнения, исход. Патоморфология острой и хронической плацентарного кровообращения.

4.2 Практикалық сабақтардың тақырыптық жоспарының үлгісі және мазмұны

№	Тақырыбы	Мазмұны
Терапия		
1	Кардиология	Кардиология: диагностикасы, саралау диагностикасы, емі, типтік және сирек кездесетін аурулардың анықталуы қиынға түсетін аурулардың профилактикасы, онкологиялық аурулардың мәселелері және дәлелді медицина.
2	Ревмотология	Ревмотология: диагностикасы, саралау диагностикасы, емі, типтік және сирек кездесетін аурулардың анықталуы қиынға түсетін аурулардың профилактикасы, онкологиялық аурулардың мәселелері және дәлелді медицина.
3	Пульмонология	Пульмонология: диагностикасы, саралау диагностикасы, емі, типтік және сирек кездесетін аурулардың анықталуы қиынға түсетін аурулардың профилактикасы, онкологиялық аурулардың мәселелері және дәлелді медицина.
4	Гастроэнтерология	Гастроэнтерология: диагностикасы, саралау диагностикасы, емі, типтік және сирек кездесетін аурулардың анықталуы қиынға түсетін аурулардың профилактикасы, онкологиялық аурулардың мәселелері және дәлелді медицина.
5	Нефрология	Нефрология: диагностикасы, саралау диагностикасы, емі, типтік және сирек кездесетін аурулардың анықталуы қиынға түсетін аурулардың профилактикасы, онкологиялық аурулардың мәселелері және дәлелді медицина.
6	Клиникалық иммунология мен аллергология	Клиникалық иммунология мен аллергология: диагностикасы, саралау диагностикасы, емі, типтік және сирек кездесетін аурулардың анықталуы қиынға түсетін аурулардың профилактикасы, онкологиялық аурулардың мәселелері және дәлелді медицина.
7	Эндокринология	Эндокринология: диагностикасы, саралау диагностикасы, емі, типтік және сирек кездесетін аурулардың анықталуы қиынға түсетін аурулардың профилактикасы, онкологиялық аурулардың мәселелері және дәлелді медицина.

8	Гематология	Гематология: диагностикасы, саралау диагностикасы, емі, типтік және сирек кездесетін аурулардың, анықталуы қиынға түсетін аурулардың профилактикасы, онкологиялық аурулардың мәселелері және дәлелді медицина.
9	Жасөспірімдерді, жүкті әйелдерді және егде жастағы адамдарды жүргізу ерекшеліктері	Жасөспірімдерді, жүкті әйелдерді және егде жастағы адамдарды жүргізу ерекшеліктері.
10	Терапиядағы шұғыл жағдайлар	Госпитальдағы шұғыл жағдайлар кезіндегі дәрігер тәсілі - диагноз қою, реанимациялық іс-шараларды жүргізу, негізгі асқынған ауруларды алдын алу.
11	Жазатайым оқиға кезінде жедел жәрдем көрсету	Жазатайым оқиға кезінде диагностикалау мен жедел жәрдем көрсету хаттамасының алгоритмі: суға бату, электрлік жарақаттар, үсік, бастан күн өту, жыландардың шағуы, жанурлардың тістеуі.
12	Жалпы клиникалық, зертханалық зерттеу нәтижелерін түсіндіру	Қанның жалпы клиникалық анализін, гемостазды, қышқыл-сілтілі тепе-теңдікті, электролитті балансты, ақуыз, көмірсу мен май алмасу метаболитін зерттеудің клиника-диагностикалық мәні. Жалпы клиникалық, зертханалық зерттеу нәтижелерін түсіндіру.
13	Емдәммен емдеу	Емдәммен емдеу. Еңбекке жарамсыздықты сараптау.
Барлығы: 198 сағат		
Педиатрия		
1	ҚР заң шығарушы базаның негізі	ҚР балаларға медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру.
2	Педиатриядағы кардиология	Кардиология: диагностикасы, саралау диагностикасы, емі, типтік және сирек кездесетін аурулардың, анықталуы қиынға түсетін аурулардың профилактикасы, онкологиялық аурулардың мәселелері және дәлелді медицина.
3	Педиатриядағы ревмотология	Ревмотология: диагностикасы, саралау диагностикасы, емі, типтік және сирек кездесетін аурулардың, анықталуы қиынға түсетін аурулардың профилактикасы, онкологиялық аурулардың мәселелері және дәлелді медицина.

4	Эндокринные и экзокринные заболевания	Сахарный диабет: патологическая анатомия, осложнения, исход. Осложнения и исходы диабетической макро- и микроангиопатии. Диабетические комы: патологическая анатомия, осложнения, исход. Опухоли поджелудочной железы: патологическая анатомия, классификация, осложнения, исход. Воспаление и опухоли предстательной железы: патологическая анатомия, классификация, осложнения, исход. Морфология синдромов, связанных с аденомами гипофиза, надпочечников.
5	Болезни почек	Патологическая анатомия болезней почек. Классификация. Морфология острой почечной недостаточности (шоковой почки). Понятие о тубулоинтерстициальных нефритах. Острый и хронический пиелонефрит: патологическая анатомия, осложнения, исход. Гломерулонефрит: патологическая анатомия, классификация, осложнения, исход. Хроническая почечная недостаточность. Нефросклероз: патологическая анатомия, осложнения, исход. Врожденные пороки развития почек и мочеточников. Опухоли почек: патологическая анатомия, классификация, осложнения, исход.
Итого: 360 часов		
Патологическая анатомия - 3		
1	Болезни органов пищеварения	Заболевания пищевода: патологическая анатомия, классификация, осложнения, исход. Острые и хронические гастриты: патологическая анатомия, классификация, осложнения, исход. Язвенная болезнь: патологическая анатомия, классификация, осложнения, исход. Острая и хроническая язва, обострение язвенной болезни, язва-рак. Патологическая анатомия. Болезнь Крона, неспецифический язвенный колит: патологическая анатомия, классификация, осложнения, исход. Аппендициты: патологическая анатомия, классификация, осложнения, исход.

		лезы. Патоморфологическое исследование послеоперационного материала.
9	Болезни костно-мышечной системы	Болезни костно-мышечного системы.
Итого: 360 часов		
Патологическая анатомия - 2		
1	Болезни сердечно-сосудистой системы	Атеросклероз и артериальная гипертензия: патологическая анатомия, классификация, осложнения, исход. Острая ишемическая болезнь сердца: патологическая анатомия, классификация, осложнения, исход. Хроническая ишемическая болезнь сердца: классификация, морфологическая характеристика, исход, прогноз.
2	Болезни с системной дезорганизацией соединительной ткани	Ревматизм: патологическая анатомия, классификация, осложнения, исход. Системная красная волчанка: патологическая анатомия, осложнения, исход. Ревматоидный артрит: патологическая анатомия, осложнения, исход. Склеродермия: патологическая анатомия, осложнения, исход.
3	Болезни органов дыхания	Патологическая анатомия болезней органов дыхания. Классификация. Острые респираторные заболевания верхних дыхательных путей: патологическая анатомия, классификация, осложнения, исход. Острые бронхиты: патологическая анатомия, классификация, осложнения, исход. Острые пневмонии: патологическая анатомия, классификация, осложнения, исход. Интерстициальные пневмонии: патологическая анатомия, осложнения, исход. Альвеолиты: патологическая анатомия, осложнения, исход. Хронические обструктивные заболевания легких: патологическая анатомия, классификация, осложнения, исход. Пневмосклероз и карнификации. Бронхоэктатическая болезнь: патологическая анатомия, осложнения, исход. Опухоли легких: патологическая анатомия, классификация, осложнения, исход. Пневмокониозы. Легочное сердце.

4	Педиатриядағы пульмонология	Пульмонология: диагностикасы, саралау диагностикасы, емі, типтік және сирек кездесетін аурулардың, анықталуы қиынға түсетін аурулардың профилактикасы, онкологиялық аурулардың мәселелері және дәлелді медицина.
5	Педиатриядағы гастроэнтерология	Гастроэнтерология: диагностикасы, саралау диагностикасы, емі, типтік және сирек кездесетін аурулардың, анықталуы қиынға түсетін аурулардың профилактикасы, онкологиялық аурулардың мәселелері және дәлелді медицина.
6	Педиатриядағы нефрология	Нефрология: диагностикасы, саралау диагностикасы, емі, типтік және сирек кездесетін аурулардың, анықталуы қиынға түсетін аурулардың профилактикасы, онкологиялық аурулардың мәселелері және дәлелді медицина.
7	Педиатриядағы клиникалық иммунология мен аллергология	Клиникалық иммунология мен аллергология: диагностикасы, саралау диагностикасы, емі, типтік және сирек кездесетін аурулардың, анықталуы қиынға түсетін аурулардың профилактикасы, онкологиялық аурулардың мәселелері және дәлелді медицина.
8	Педиатриядағы эндокринология	Эндокринология: диагностикасы, саралау диагностикасы, емі, типтік және сирек кездесетін аурулардың, анықталуы қиынға түсетін аурулардың профилактикасы, онкологиялық аурулардың мәселелері және дәлелді медицина.
9	Педиатриядағы гематология	Гематология: диагностикасы, саралау диагностикасы, емі, типтік және сирек кездесетін аурулардың, анықталуы қиынға түсетін аурулардың профилактикасы, онкологиялық аурулардың мәселелері және дәлелді медицина.
10	Балалардағы патология ерекшеліктері	Жана туылған нәрестелер мен әртүрлі жастағы балалардағы патологиялық процесстердің ерекшеліктері.
11	Педиатриядағы шұғыл жағдайлар	Госпитальдағы шұғыл жағдайлар кезіндегі дәрігер тәсілі - диагноз қою, реанимациялық іс-шараларды жүргізу, негізгі асқынған ауруларды алдын алу.

12	Жазатайым оқиға кезінде жедел жәрдем көрсету	Жазатайым оқиға кезінде диагностикалау мен жедел жәрдем көрсету хаттамасының алгоритмі: суға бату, электрлік жарақаттар, үсік, бастан күн өту, жыландардың, жәндіктердің шағуы, жанурлардың тістеуі.
13	Педиатриядағы жалпы клиникалық, зертханалық зерттеу нәтижелерін түсіндіру	Қанның жалпы клиникалық анализін, гемостазды, қышқыл-сілтілі тепе-теңдікті, электролитті балансты, ақуыз, көмірсу мен май алмасуының метаболитін зерттеудің клиника-диагностикалық мәні. Жалпы клиникалық, зертханалық зерттеу нәтижелерін түсіндіру.
Барлығы: 166 сағат		
Жалпы хирургия		
1	ҚР заң шығарушы база негізі	ҚР хирургиялық қызметті ұйымдастыру. Амбулаториялық хирургиялық қызмет.
2	Хирургияның қазіргі заманғы принциптері	Асептика мен антисептиканың қазіргі заманғы принциптері. Хирургиялық операция, түрлері. Операциялық жолмен емдеудің инновациялық әдістері. Эндовидеохирургия, телемедицина. Десмургия. Жалпы және жергілікті жансыздандыру.
3	Қан кету	Қан кету. Қан кету және оның салдарымен күресудің қазіргі принциптері. Қан құю.
4	Хирургиялық инфекциялар	Хирургиялық инфекция, профилактика және емі. (SIRS) инфекцияға жүйелік қабыну жауабының синдромы. Назокомиальды, анаэробты инфекцияларды емдеу тәсілі.
5	Қан айналым бұзылыстары	Жедел және созылмалы қан айналым бұзылыстары.
6	Даму ақаулары	Даму ақауларының диагностикасы мен емі.
7	Ісіктер	Ісіктердің диагностикасы мен емінің негізгі принциптері.
8	Шұғыл хирургиялық патология	Операцияға дейінгі кезең, шұғыл хирургиялық патологиясы бар науқасты госпитализациялауда дәрігердің тәсілі. Операциядан кейінгі кезеңде науқастың жағдайын бақылау.
Барлығы: 198 сағат		

3.2 Примерный тематический план семинаров и практических занятий

№	Тема	Содержание
Патологическая анатомия - 1		
1	Патологоанатомическая служба. Патологоанатомический диагноз и эпикриз	Структура, роль и место патологической службы в системе здравоохранения. Структура и виды патологоанатомического диагноза. Международная классификация болезней. Протокол патологического вскрытия. Танатогенез. Принципы оформления клинико-патологоанатомического эпикриза. Сопоставление клинического и патологоанатомического диагноза – категории расхождения.
2	Дистрофии, некрозы	Морфология повреждения: дистрофии, некрозы. Апоптоз. Инфаркты.
3	Нарушение кровообращения	Расстройства кровообращения: полнокровие, стаз, кровотечение. ДВС-синдром. Шок. Морфологические проявления.
4	Воспаление: продуктивное, экссудативное, иммунное	Продуктивное воспаление. Морфологические варианты специфических и неспецифических гранулем. Экссудативное воспаление: морфологические признаки. Иммунное воспаление: Понятие об иммунных и неиммунных гранулемах.
5	Аутопсия, биопсия	Техника морфологического исследования операционного и биопсийного материала. Виды биопсий и патологоанатомических заключений по биопсийному материалу. Взятие секционного материала на бактериологическое исследование
6	Иммунодефицитный синдром	Первичные, вторичные, врожденные, наследственные и другие виды иммунодефицитного синдрома. Морфологические основы иммунодефицитного синдрома.
7	Компенсаторно-приспособительные процессы	Компенсаторно-приспособительные процессы. Морфологические проявления регенераторных процессов метаплазии. Морфология гипертрофии и атрофии. Дисплазии и метаплазии.
8	Онкопатология	Принципы классификации опухолей. Гемабластомы. Патоморфология лейкозов и лимфом. Трепанобиопсия. Эндоцервикоз, фибромиома матки, аденома предстательной железы. Железисто-кистозные болезни и рак молочной же-

5	Морфологические основы иммунодефицитного синдрома.
6	Компенсаторно-приспособительные механизмы. Морфологические проявления регенераторных процессов.
7	Введение в онкопатологию.
8	Болезни костно-мышечной системы.
Итого: 36 часов	
Патологическая анатомия - 2	
1	Патологическая анатомия болезней сердечно-сосудистой системы.
2	Болезни с системной дезорганизацией соединительной ткани.
3	Патологическая анатомия болезней органов дыхания.
4	Патологическая анатомия эндокринных заболеваний.
5	Патологическая анатомия болезней почек.
Итого: 36 часов	
Патологическая анатомия - 3	
1	Патологическая анатомия болезней пищеварения.
2	Патологическая анатомия болезней печени и желчевыводящих путей.
3	Патологическая анатомия респираторных вирусных инфекций. Патологическая анатомия бактериальных воздушно-капельных и кишечных инфекций.
4	Патологическая анатомия сепсиса.
5	Клинико-морфологические проявления ВИЧ-инфекции. Патологическая анатомия венерических заболеваний.
6	Патологическая анатомия туберкулеза.
7	Патологическая анатомия патологии беременности, родов и послеродового периода. Понятие о материнской смерти. Патологическая анатомия перинатальной патологии. Внутриутробные инфекции. Врожденные пороки развития. Патологическая анатомия болезней плода и новорожденных.
8	Патология реанимации и интенсивной патологии.
Итого: 36 часов	
Гистология	
1	Цитология. Общая структурная система строения клетки.
2	Общая эмбриология.
3	Общая гистология.
4	Частная гистология.
Итого: 36 часов	

Акушерия және гинекология		
1	Физиологиялық босану	Физиологиялық босануды жүргізу, шұйдесімен келген нәрестенің туылу биомеханизмі. Толғақ уақытындағы асқынулар және олардың болжамы. Акушерлік тәсілдер.
2	Клиникалық тар жамбас	Клиникалық тар жамбас. Диагностика әдістері, емдеу, операциялық жолмен босандыру көрсетімдерін анықтау.
3	Акушерия мен гинекологиядағы дәлелді медицина	Акушерия мен гинекологиядағы дәлелді медицина негіздері.
4	Акушерия мен гинекологиядағы микрохирургия	Микрохирургия туралы түсінік. Медицинада мен акушерия және гинекологиядағы нанотехнологиялар.
5	Жүктілік және босану	Жүктілікті жүргізу принциптері, диагностикасы және ағымы. Босануды жүргізу. Ана мен бала үшін нәтижелері.
6	Ананың босану кезінде жарақат алуы	Ананың босану кезінде жарақат алуы. Босанудың аномалиялары. Тууға дейін қағанақ суының кетуі. Акушерлік қан кету.
7	Іштегі нәрестенің гипоксиясы	Іштегі нәрестенің гипоксиясы. Іштегі нәрестенің асфиксиясы, жаңа туылған нәрестенің туылу кезінде жарақат алуы. Босандыру операциялары.
8	Гинекологиялық патология	Гинекологиялық стационар жұмысын ұйымдастыру. Типтік, сирек, қиын анықталынатын аурулардың клиникасы, диагностикасы, саралау диагностикасы, операциялық және консервативтік жолдармен емдеу әдістері. Операциялық жолдармен емдеу әдістерін таңдау, операцияны орындау техникасы. Шұғыл және созылмалы гинекологиялық ауруларды операцияға дейін дайындаудың қазіргі принциптері. Жасөспірімдердегі, егде адамдардағы, жүкті әйелдердегі ерекшеліктері.
9	Акушерияда және гинекологиядағы зертханалық және аспаптық диагностикалар	Зертханалық және аспаптық диагностика әдістерін таңдау. Алынған нәтижелерді талдау.

10	Гинекологиядағы дисфункциональды жағдайлар	Аменорея, гипоменструальды синдром. Кәметке толмаған жасөспірімдерден қан кету. Поликистозды анабез синдромы.
Барлығы: 166 сағат		

4.3 Резиденттің өзіндік жұмысы(РӨЖ) жоспарының үлгісі

№	РӨЖ мазмұны
Терапия	
1	Науқастарға жетекшілік ету.
2	Медициналық құжаттамаларды жүргізу.
3	Артериальды қысымды өлшеу және пульсті анықтау.
4	Қан тобын, резус-факторды, донор және реципиент қанының сәйкестілігін анықтау.
5	Инъекцияның барлық түрлері.
6	Қуықты катетерлеу.
7	Тазарту және сифон клизмаларын жүргізу.
8	Клиникалық және патологоанатомиялық конференцияға баяндамалар, презентациялар дайындау.
9	Басқа бөлімшелердің консилиумдері мен консультацияларына қатысу.
10	Дәрігерлердің аралауына қатысу.
11	Тақырыптық науқастарды талдау.
12	Қабылдау бөлімшесінде кезекшілік ету.
13	Ғылыми-практикалық конференцияларға қатысу.
14	Кітапханада, Ғаламторда жұмыс істеу.
15	Резидентура тыңдаушысының портфолиосын (жеке іс-қағаздарын) құру.
	Барлығы: 108 сағат
Педиатрия	
1	Науқастарға жетекшілік ету.
2	Медициналық құжаттамаларды жүргізу.
3	Артериальды қысымды өлшеу және пульсті анықтау.
4	Қан тобын, резус-факторды, донор және реципиент қанының сәйкестілігін анықтау.
5	Инъекцияның барлық түрлері.
6	Балаларда қуықты катетерлеу.

2 Распределение часов дисциплины

Профилирующие дисциплины

Дисциплина	Аудиторные часы			СРР
	всего	лекции	практические занятия	
Патологическая анатомия - 1	396	36	360	198
Патологическая анатомия - 2	396	36	360	198
Патологическая анатомия - 3	396	36	360	198
Гистология	396	36	360	198
Общее кол-во часов:	1584	144	1440	792

Профилирующие смежные дисциплины

Дисциплина	Аудиторные часы			СРР
	всего	лекции	практические занятия	
Терапия	216	18	198	108
Педиатрия	180	14	166	90
Общая хирургия	216	18	198	108
Акушерство и гинекология	180	14	166	90
Общее кол-во часов	792	64	728	240

3 Примерный тематический план и содержание профилирующих дисциплин

3.1 Примерный тематический план лекций

№	Тема
Патологическая анатомия - 1	
1	Патологоанатомическая служба в системе здравоохранения. Международная классификация болезней.
2	Морфология повреждения: дистрофии, некрозы.
3	Расстройства кровообращения.
4	Воспаление: продуктивное, экссудативное, иммунное.

- самостоятельно проводить морфологическую диагностику по операционному материалу I-IV категории сложности;
- самостоятельно проводить морфологическую диагностику доброкачественных опухолей;
- самостоятельно проводить морфологическую диагностику злокачественных опухолей;
- докладывать результаты патологоанатомических исследований на клинко-анатомических конференциях;

владеть навыками:

- докладывать результаты патологоанатомических исследований на клинко-анатомических конференциях;
- проведение патологоанатомического вскрытия взрослого. Оформление протокола вскрытия. Оформление клинко-патологоанатомического эпикриза;
- проведение патологоанатомического вскрытия умерших в перинатальном периоде. Оформление протокола вскрытия. Оформление клинко-патологоанатомического эпикриза;
- проведение патологоанатомического вскрытия умерших детей (от 1 года до 15 лет). Оформление протокола вскрытия. Оформление клинко-патологоанатомического эпикриза;
- проведение патогистологические исследования блок-препаратов операционного и биопсийного материала;
- заполнение врачебных свидетельств о смерти, свидетельств о перинатальной смерти;
- сопоставление клинического и патологоанатомического диагноза с определением категории и причины расхождения диагнозов;
- подготовка докладов и участвовать проведения клинко-анатомической конференции;
- патологоанатомического вскрытия при различных соматических заболеваниях;
- забора материала для гистологического, микробиологического и вирусологических исследований;
- описания макро- и микроскопических изменений в органах и тканях при различной соматической патологии;
- описания макро- и микроскопических изменений в органах и тканях при различной инфекционной патологии;
- работы в режиме вскрытия особоопасных инфекций.

7	Балаларда тазарту және сифон клизмаларын жүргізу.
8	Клиникалық және патологоанатомиялық конференцияға баяндамалар, презентациялар дайындау.
9	Дәрігерлердің аралауына қатысу.
10	Тақырыптық науқастарды талдау.
11	Қабылдау бөлімшесінде кезекшілік ету.
12	Ғылыми-практикалық конференцияларға қатысу.
13	Кітапханада, Ғаламторда жұмыс істеу.
14	Резидентура тыңдаушысының портфолиосын (жеке іс-қағаздарын) құру.
Барлығы: 90 сағат	
Жалпы хирургия	
1	Науқастарға жетекшілік ету.
2	Медициналық құжаттамаларды жүргізу.
3	Дәрігерлердің аралауына қатысу.
4	Тақырыптық науқастарды талдау.
5	Операциялық жарақаттан жіпті алу.
6	Операцияларға қатысу.
7	Операциядан кейінгі науқастарды тану.
8	Әйелдер мен ерлердің қуығын катетерлеу.
9	Кітапханада, ғаламторда жұмыс істеу.
10	Ғылыми-практикалық конференцияларға қатысу.
11	Резидентура тыңдаушысының портфолиосын (жеке іс-қағаздарын) құру.
Барлығы: 108 сағат	
Акушерия және гинекология	
1	Науқастарға жетекшілік ету.
2	Медициналық құжаттамаларды жүргізу.
3	Дәрігерлердің аралауына қатысу.
4	Отбасында контрацепция және жүктілік диагностикасының мәселелері бойынша әйелдерге консультация жүргізу.
5	Цервикалды өзектен жағынды алу.
6	Іштегі нәрестенің жүрек соғысын бағалау.
7	Апгар шкаласы бойынша жаңа туылған нәрестелердің жағдайын бағалау.
8	Жаңа туылған нәрестелердің психомоторлы және дене бітімінің дамуын, неврологиялық жағдайын бағалау.

9	Тақырыптық науқастарды талдау.
10	Жасөспірімдер жүктілігін алдын алудағы жүргізілетін санитариялық-ағарту жұмыстары.
11	Аналар қауіпсіздігі мәселелері бойынша ата-аналар мектебінде жүргізілетін санитария-ағарту жұмыстары.
12	Ғылыми-практикалық конференцияларға қатысу.
13	Кітапханада, ғаламторда жұмыс істеу.
14	Резидентура тыңдаушысының портфолиосын (жеке іс-қағаздарын) құру.
	Барлығы: 90 сағат

5 Оқу және оқыту әдістері

Дәрістер: шолу, проблемалық.

Семинарлар мен практикалық сабақтар: теориялық тақырыпты талқылау, шағын топтарда жұмыс істеу, пікірталас, презентация, кері байланыс, патологоанатомиялық мәйіттерді ашуға қатысу, биопсиялық материалмен жұмыс істеу, өлім-жітім нәтижелерін зерттеу комиссиясының отырысына қатысу, клиника-анатомиялық конференцияларға қатысу.

Резиденттің өзіндік жұмысы (ТӨЖ): патологоанатомиялық мәйітті ашуларға қатысу, оқу-ғылыми әдебиеттермен және бақылау-өлшеу құралдарымен жұмыс істеу, мәйітті ашуда хаттаманы толтыру, портфолионы құру.

6 Білімді бағалау

Ағымдық және межелік бақылау: білім беретін ұйым анықтайды.

Қорытынды бақылау: тестілеу/әңгімелесу және практикалық машықтарды бағалау енетін емтихан.

7 Клиникалық база

Патологоанатомиялық бюро, патологоанатомиялық бөлімше, стационарлардың терапиялық, инфекциялық бөлімшелеріндегі гистологиялық зертхана, МСАЖ ұйымдастыру (емхана, ОДА, диспансерлер мен ауруханалардың амбулаториялық бөлімшесі), стационарлардың клиникалық зертханалары, қабылдау бөлімшесі, жедел жәрдем көрсету станциялары, туберкулезге қарсы диспансерлер.

- виды, структура и правила построения патологоанатомического диагноза;
- особенности патологоанатомического исследования мертворожденных и новорожденных, а также маловесных живорожденных и мертворожденных плодов;
- особенности патологоанатомического исследования случаев смерти от акушерской и гинекологической патологии;
- особенности проведения патологоанатомического исследования случаев смерти от карантинных инфекций;
- принципы гистологической обработки и морфологического анализа биопсийного материала;
- принципы патоморфологического исследования онкологического материала;
- принципы сопоставления и категории расхождения клинического и патологоанатомического диагнозов, критерии оценки качества клинической диагностики;
- классификацию и принципы оценки категории ятрогений;
- задачи и функции клинко-анатомических конференций, ВКК;
- перечень и структуру отчетной документации;
- порядок вскрытия, оформление протокола вскрытия трупа, заполнения врачебного свидетельства о смерти;
- принципы оформления патологоанатомического диагноза;
- морфологическую характеристику, осложнения, исходы заболеваний по разделам;
- основные гистологические, гистохимические, иммуноморфологические методы окраски биопсийного материала, окраски на различные виды возбудителя;
- диагностировать макро- и микроскопические изменения в органах и тканях при соматической, хирургической, акушерско-гинекологической, детской, онкологической патологией;

уметь:

- оформить протокола исследования с построением патологоанатомического диагноза с установлением непосредственной причины смерти, объяснить танатогенез в клинко-анатомическом эпикризе;
- сопоставлять клинический и патологоанатомический диагнозы, определить совпадение или расхождение клинического и патологоанатомического диагнозов с указанием категории расхождения;
- верифицировать случаи ятрогенной патологии с выделением категории и причины ятрогении;
- осуществлять макро- и микроскопическое описание аутопсийного, операционного и биопсийного материала;
- диагностировать патологические процессы в органах и тканях при гистологических исследований биопсийного и аутопсийного материала;
- осуществлять забор аутопсийного материала для бактериологических, вирусологических и биохимических исследований;
- выделять в структуре патологоанатомического диагноза основное заболевание и его осложнения, сопутствующие заболевания и непосредственную причину смерти;
- верифицировать предопухолевые процессы и пограничные со злокачественным новообразованием морфологические изменения;

1 Пояснительная записка

Введение

В системе здравоохранения Республики Казахстан патологоанатомическая служба выполняет функцию контроля за качеством клинической диагностики путем сличения клинических и патологоанатомических диагнозов, выявления и обсуждения на клиничко-анатомических конференциях врачебных ошибок и основных дефектов в оказании медицинской помощи населению.

Решение задач, стоящих перед современной патологоанатомической службой, возможно лишь при условии высокого уровня профессиональной подготовки врачей-патологоанатомов и современного материально-технического обеспечения патоморфологических исследований.

Цель дисциплины: углубленная клиническая подготовка специалиста для самостоятельной работы в качестве врача-патологоанатома, путем улучшения практической подготовки выпускника и совершенствования его теоретических знаний по современным методам морфологической диагностики соматических, хирургических, педиатрических, акушерско-гинекологических, онкологических, инфекционных заболеваний.

Задачи дисциплины:

- теоретическое освещение современных методов морфологической диагностики соматических хирургических, педиатрических, акушерско-гинекологических, онкологических, инфекционных заболеваний.
- самостоятельное проведение аутопсий умерших от различных заболеваний; проведение клиничко-анатомического анализа результатов аутопсий и составление патологоанатомических диагноза и эпикриза;
- морфологическая диагностика биопсийно-операционного материала;
- обучение ведению патологоанатомической и учетно-отчетной медицинской документации.

Конечные результаты обучения

Резидент должен

знать:

- значение патологоанатомической службы в решении задач здравоохранения;
- основные положения, отраженные в документации, регламентирующей деятельность патологоанатомической службы;
- анатомию, топографическую анатомию, гистологию органов и систем человека;
- основные положения теоретического курса общей и частной патологической анатомии;
- основные морфологические проявления патологических состояний и болезней, имеющие диагностическое значение, критерии дифференциальной диагностики сходных патологических процессов;

8 Ұсынылатын әдебиеттер тізімі

негізгі:

1. Патологическая анатомия под редакцией М.А. Пальцева, Н.М. Аничкова. – Москва. Медицина. 3 тома, 2001.
2. Абдуллаходжаева М.С. »Основы патологии человека». Издательство медицинской литературы имени Абу Ибн Сина, – Ташкент, 1997 г., часть 1.
3. Серов В.В., Ярыгин И.Е., Пауков В.С. «Патологическая анатомия». Атлас. Москва. «Медицина», 1986.
4. Серов В.В., Дрозд Т.Н. «Руководство к практическим занятиям по патологической анатомии», – Москва, «Медицина», 1987.
5. Серов В.В., Пальцев М.А., Ганзен Т.Н. «Руководство к практическим занятиям по патологической анатомии», – Москва, «Медицина», 1997.
6. Струков А.И., Серов В.В. «Патологическая анатомия». – Москва, «Медицина», 1997.
7. Струков А.И., Серов В.В. «Патологическая анатомия». – Москва, «Медицина», 1993.
8. Патологическая анатомия. Курс лекций. Под редакцией академика РАМН В.В. Серова, академика РАН и РАМН М.А. Пальцева. – Москва, «Медицина», 1998.
9. Общая патология человека, под редакцией А.И. Струкова, В.В. Серова, Д.С. Саркисова. – Москва, «Медицина», 1982.

қосымша:

1. Атлас опухолей центральной нервной системы. Мацко Д.Е., Коршунов А.Г. – Санкт-Петербург, 1998.
2. Атлас опухолей человека. Головин Д.И. – Москва, «Медицина», 1975.
3. Баркаган З.И. «Геморрагические заболевания и синдромы» – Москва, «Медицина», 1988.
4. Бомаш Н.Ю. «Морфологическая диагностика заболеваний щитовидной железы», – Москва, «Медицина», 1981.
5. Вихер А.И. Атлас диагностических биопсии кожи. – Москва «Медицина», 1973.
6. Вихер А.И. «Опухолевидные образования и опухоли соединительной ткани», – Москва, «Медицина», 1977.
7. Гистологическая классификация опухолей. Международная классификация ВОЗ. – Женева, 1983.
8. Головин Д.И. «Ошибки и трудности гистологической диагностики опухолей», – Ленинград, «Медицина», 1982.
9. Колитеевский П.Ф. «Макроскопическая дифференциальная диагностика патологических процессов». – Москва. «Медицина», 1987.
10. Патологоанатомическая диагностика опухолей человека. Под редакцией Краевского Н.А. – Москва, «Медицина», 1982.
11. Патологоанатомическая диагностика опухолей человека. 2 тома. Под редакцией Краевского Н.А. – Москва, «Медицина», 1993.

12. Пермяков Н.К. «Патология реанимации и интенсивной терапии». – Москва, «Медицина», 1985.
13. Руководство по гематологии в двух томах. Под редакцией член корреспондента АМН СССР Воробьева А.И. – Москва, «Медицина», 1985.
14. Серов В.В., Лапиш К. «Морфологическая диагностика заболеваний печени», – Москва, «Медицина», 1985.
15. Струков А.И., Соловьев И.П., «Морфология туберкулеза в современных условиях». – Москва, «Медицина», 1983.
16. Хмельницкий О.К. «Патоморфологическая диагностика гинекологических заболеваний». – Санкт-Петербург, 1994.
17. Шулуток Б.И. «Патология почек». – Москва, «Медицина», 1983.
18. Журналы «Архив патологии» и периодическая научная литература.
19. Ганцев Ш.Х. «Онкология». – М., 2006. – 528 с.
20. «Общая онкология». Руководство для врачей под ред. Н.Н. Напалкова, – Л., Медицина, 1989.
21. Трапезников Н.Н., Шайн А.А. «Онкология». – М., Медицина, 1992.
22. Харченко В.П., Кузьмин И.В., «Рак легкого». – М., Медицина, 1994.
23. Клименков А.А., Патютко Ю.И. Губина Г.И. «Опухоли желудка». – М., Медицина, 1998.
24. Баженова А.П., Островцев Л.Д., Хаханашвили Г.Н. «Рак молочной железы». – М., 1985.
25. «Оперативная хирургия и топографическая анатомия» под ред. В.В. Кованова. – М, 2005.
26. «Оперативная хирургия и топографическая анатомия» под ред. Г.Е. Островерова. – М., 2005.
27. «Клиническая анатомия» И.Д. Кирпатовский, Э.Д. Смирнова. – М., 2004.
28. «Оперативная хирургия и топографическая анатомия детского возраста» под ред. Ю.Ф. Исакова, Ю.М. Лопухина. – М., Медицина, 1989.
29. Громов А.П. «Судебно-медицинское исследование трупа». – Медицина, 1991.
30. Попов В.Л. «Судебно-медицинская экспертиза», – СПб, 1997.
31. «Судебная медицина» Учебник под ред. В.П. Крюкова. – Медицина, 1998.
32. «Судебная медицина». Руководство для врачей под ред. Матышева А.А. – СПб, 1998.
33. Попов В.Л. «Судебная медицина», 2002.
34. «Практикум судебной медицины», Попов В.Л. – СПб, 2001.
35. «Руководство по судебной медицине» под ред. В.В. Томилина. – Медицина, 2001.
36. «Судебная медицина в схемах и рисунках» под ред. Пашинян Г.А. – Москва, 2004.
37. «Правила судебно-медицинской оценки тяжести вреда здоровью».
38. «Медицинская ошибка. Медико-организационные и правовые аспекты» под ред. Тимофеева И.В. – СПб, 2002.
39. Молчанов В.И. «Юридическое значение истории болезни». – 1998.
40. Уголовный Кодекс Республики Казахстан, 2006.

СОДЕРЖАНИЕ

1. Пояснительная записка	34
2. Распределение часов дисциплины	37
3. Тематический план и содержание профилирующих дисциплин	37
4. Тематический план и содержание профилирующих смежных дисциплин	45
5. Методы обучения преподавания	54
6. Оценка знаний	54
7. Клиническая база	54
8. Список рекомендуемой литературы.	55

Настоящая типовая программа не может быть тиражирована и распространена без разрешения Министерства здравоохранения Республики Казахстан.

ПРЕДИСЛОВИЕ

1 РАЗРАБОТАНА И ВНЕСЕНА Республиканским центром инновационных технологий медицинского образования и науки.

2 ВВЕДЕНА ВПЕРВЫЕ.

3 ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА разработана в соответствии с государственным стандартом образования 2009 г. для резидентуры по специальности «Патологическая анатомия».

4 ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА утверждена приказом и.о. Министра здравоохранения РК № 916 от 23 ноября 2010 г.

41. Закон об охране здоровья граждан Республики Казахстан, 7 июля 2006.

42. Закон о судебной экспертизе Республики Казахстан от 12 ноября 1997.

43. Постановление Правительства Республики Казахстан от 8 февраля 2005 г. №

119 «О концепции развития судебно-экспертной системы Республики Казахстан».

44. Уголовно-процессуальный кодекс Республики Казахстан, 2006.

Министерство здравоохранения Республики Казахстан

ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА

РЕЗИДЕНТУРА

Специальность:

ПАТОЛОГИЧЕСКАЯ АНАТОМИЯ

(взрослая, детская)

Астана 2010